

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

Η ψηφιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού έγινε στο πλαίσιο υλοποίησης της πράξης με τίτλο «ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ στο ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ», του Μέτρου 2.2 «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών - Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΕΠΕΑΕΚ II, που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) κατά 80% και Εθνικούς πόρους κατά 20%.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Περιεχόμενα του κώδικα

1. Γενικά ηθικά καθήκοντα
2. Ειδικά επαγγελματικά καθήκοντα
3. Καθήκοντα σε ηγεσία οργανισμών
4. Συμμόρφωση με τον κώδικα

3. Γενικά ηθικά καθήκοντα

Ως μέλος της ένωσης θα :

3.1 Συνεισφέρω στην ευημερία της κοινωνίας και της ανθρωπότητας

Η αρχή αυτή που αφορά την ποιότητα ζωής δηλώνει την υποχρέωση κάθε μέλους της ένωσης να προστατεύει τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και να εκτιμά την διαφορετικότητα όλων των πολιτισμών. Ένας ουσιαστικός σκοπός των επαγγελματιών στο χώρο των υπολογιστών είναι να ελαχιστοποιήσουν τις αρνητικές συνέπειες των υπολογιστικών συστημάτων, όπως είναι η απειλή της υγείας και της ασφάλειας των πολιτών. Όταν σχεδιάζουν ή λειτουργούν υπολογιστικά συστήματα οι επαγγελματίες πρέπει να εξασφαλίζουν από πριν, ότι τα προϊόντα τους και οι ενέργειες τους θα εξυπηρετήσουν κοινωνικές ανάγκες και δεν θα προκαλέσουν επιβλαβή αποτελέσματα στην υγεία και την ευημερία (των πολιτών).

Επιπλέον στο πλαίσιο ενός κοινωνικού περιβάλλοντος που παρέχει ασφάλεια, η ανθρώπινη ευημερία περιλαμβάνει και ένα ασφαλές φυσικό περιβάλλον. Άρα οι επαγγελματίες που σχεδιάζουν και αναπτύσσουν συστήματα υπολογιστών πρέπει να προειδοποιούν και να ενημερώνουν τους άλλους ανθρώπους για πιθανή καταστροφή στο τοπικό ή στο γενικότερο φυσικό περιβάλλον.

3.2. Αποφεύγω να προκαλώ βλάβη στους άλλους

Η λέξη βλάβη δεν σημαίνει μόνο να τραυματίζουμε σωματικά κάποιον αλλά να κάνουμε ενέργειες με αρνητικές συνέπειες ως προς εκείνον και ως προς το «ευρύτερο κοινωνικό σύνολο», όπως είναι η καταστροφή περιουσίας, του φυσικού περιβάλλοντος, απώλεια χρησιμων πληροφοριών κτλ.» Η αρχή αυτή απαγορεύει τη χρήση της τεχνολογίας υπολογιστών με τρόπους που προκαλούν βλάβη σε ξεχωριστούς χρήστες, στο «κοινωνικό σύνολο», στους εργοδότες και μισθωτούς. Στις επιβλαβείς πράξεις περιλαμβάνονται σκόπιμη καταστροφή ή παραποίηση αρχείων ή και προγραμμάτων που έχουν ως αποτέλεσμα την καταστροφή βασικών φυσικών πόρων ή και ανθρώπινων δυνάμεων όπως είναι η προσπάθεια για τον καθαρισμό υπολογιστών από τους ιούς.

Επίσης καλοπροαίρετες πράξεις που σχετίζονται με καθορισμένα καθήκοντα είναι δυνατόν

να προκαλέσουν κακό, που δεν είναι αναμενόμενο. Σε τέτοιες περιπτώσεις το υπεύθυνο άτομο (ή άτομα) είναι υποχρεωμένο να ξανακάνει την δουλειά ή να μετριάσει τις αρνητικές συνέπειες όσον αυτό είναι δυνατόν. Ένας τρόπος για την αποφυγή αθέλητης βλάβης είναι η προσεκτική μελέτη των δυνατών επιπτώσεων πάνω σε όλους που επηρεάζονται (θίγονται) από τις αποφάσεις που παίρνονται κατά την σχεδίαση και χρήση των υπολογιστικών συστημάτων.

Με σκοπό την ελαχιστοποίηση της έμμεσης βλάβης στους άλλους, οι επαγγελματίες στο χώρο των υπολογιστών, πρέπει να ελαχιστοποιούν τους «κακούς χειρισμούς», εφαρμόζοντας τις γενικές αποδεκτές προδιαγραφές για τη σχεδίαση και έλεγχο υπολογιστικών συστημάτων. Επιπλέον είναι συχνά αναγκαίο να εκτιμώνται οι κοινωνικές συνέπειες όταν τα (υπολογιστικά-ρομποτικά) συστήματα προκαλούν σοβαρές βλάβες στους άλλους. Αν τα χαρακτηριστικά του συστήματος δεν παρουσιάζονται καλά στους χρήστες, συνεργάτες, επιβλέποντες, τότε ο συγκεκριμένος επαγγελματίας είναι υπεύθυνος για οποιαδήποτε ζημία.

Στο χώρο εργασίας ο επαγγελματίας έχει την επιπρόσθετη υποχρέωση να αναφέρει (στους υπεύθυνους) οποιοσδήποτε ενδείξεις πιθανών κινδύνων που μπορεί να προκαλέσουν σοβαρή προσωπική ή κοινωνική βλάβη. Αν κάποιος υπεύθυνος δεν δράσει ώστε να αποτρέψει ή να περιορίσει τέτοιους κινδύνους τότε φέρει την ευθύνη. Επίσης ανακριβείς-συγκεκριμένες αναφορές για πιθανούς κινδύνους μπορεί (αυτές οι ίδιες) να προκαλέσουν βλάβη. Πριν την αναφορά (από τον επαγγελματία) πιθανών κινδύνων λόγω παραβιάσεων στο χώρο εργασίας, πρέπει να εκτιμώνται σφαιρικά όλες οι σχετικές εκδοχές. Σε τέτοιες περιπτώσεις προτείνεται (από τον κώδικα) ότι είναι ενδεδειγμένο να ζητούνται συμβουλές από άλλους επαγγελματίες.

3.3 Είμαι τίμιος και έμπιστος

Η τιμιότητα είναι μία ουσιαστική συνιστώσα της εμπιστοσύνης. Χωρίς την εμπιστοσύνη ένας οργανισμός ατόμων (μια ένωση) δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Ο τίμιος επαγγελματίας δεν θα κάνει ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις σε σχέση με το υπολογιστικό σύστημα, αλλά θα φανερώσει ολοκληρωμένα όλους τους περιορισμούς (δυνατότητες) και προβλήματα του συστήματος.

Ένας επαγγελματίας έχει το καθήκον να είναι τίμιος σχετικά με τα προσόντα του ακόμη και σε οποιοδήποτε περιστάσεις που ίσως οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων.

3.4 Είμαι δίκαιος και αμερόληπτος

Οι αξίες της ισότητας, της ανεκτικότητας, της εκτίμησης προς τους άλλους και η αρχή της απονομής της δικαιοσύνης χαρακτηρίζει αυτό το καθήκον. Διάκριση λόγω φυλής, φύλου, θρησκείας, ηλικίας, αναπηρίας, εθνικότητας ή άλλων βασικών παραγόντων, είναι μια ρητή παραβίαση της πολιτικής της ένωσης και δεν υπάρχει ανεκτικότητα στα θέματα αυτά.

Αδικίες μεταξύ διαφορετικών ομάδων του κόσμου μπορούν να προέλθουν από τη κακή χρήση της πληροφορίας και της τεχνολογίας. Σε μια δίκαιη κοινωνία, όλα τα άτομα θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία της άμεσης συμμετοχής στα οφέλη από τη χρήση των υπολογιστών ανεξάρτητα από τη φυλή, φύλο, θρησκεία, ηλικία, αναπηρία, εθνικότητα ή άλλους παρόμοιους συντελεστές. Βέβαια τα ιδεώδη αυτά (ισότητα ανεξάρτητα από φυλή, φύλο, θρησκεία, ηλικία, αναπηρία, εθνικότητα) δεν δικαιολογούν μη εξουσιοδοτημένη χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε ένα υπολογιστικό σύστημα ούτε παρέχουν (τα ιδεώδη αυτά) μια επαρκή βάση για παραβίαση κάποιων άλλων ηθικών καθηκόντων του κώδικα αυτού.

3.5 Τιμώ την ιδιοκτησία καθώς και τα πνευματικά δικαιώματα ευρεσιτεχνίες

Παραβιάσεις που σχετίζονται με πνευματικά δικαιώματα, πατέντες, απόρρητα έγγραφα εμπορίου και συμφωνητικά έγγραφα (π.χ. άδεια κυκλοφορίας ενός προϊόντος) απαγορεύονται γενικά από το νόμο σε κάθε περίπτωση. Ακόμα και στην περίπτωση που ένα πρόγραμμα ΔΕΝ προστατεύεται, τέτοιες παραβιάσεις είναι αντίθετες με την επαγγελματική συμπεριφοράς Αντίγραφο ενός προγράμματος μπορεί να παραχθούν μόνο με την άδεια του κατόχου αντίστοιχων πνευματικών δικαιωμάτων ή τρίτου εξουσιοδοτημένου υπεύθυνου. Μη εξουσιοδοτημένη αναπαραγωγή υλικού δεν πρέπει να συγχωρείται.

3.6 Δίνω την κατάλληλη αναγνώριση στην πνευματική ιδιοκτησία

Οι επαγγελματίες υπολογιστών όχι μόνο δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται πνευματικά δικαιώματα άλλων, αλλά έχουν την υποχρέωση να προστατεύουν την ακεραιότητα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Επίσης δεν πρέπει να εκμεταλλεύονται ιδέες ή δουλειές άλλων, ακόμα και στις περιπτώσεις που δεν προστατεύονται ρητά από συγκεκριμένες νομικές διατάξεις.

3.7 Εκτιμώ την προσωπική ζωή των άλλων

Η τεχνολογία υπολογιστών και τηλεπικοινωνιών καθιστά ικανή τη συλλογή και ανταλλαγή

«προσωπικών δεδομένων» σε μια κλίμακα που είναι πρωτοφανή στην ιστορία του πολιτισμού. Έτσι υπάρχει μια αυξανόμενη δυνατότητα για παραβίαση της προσωπικής ζωής των ατόμων και των ομάδων. Είναι ευθύνη των επαγγελματιών να διατηρούν τη μυστικότητα και ακεραιότητα των δεδομένων που αφορούν τα άτομα μιας κοινωνίας. Στα πλαίσια αυτής της ευθύνης περιλαμβάνονται μέτρα προστασίας για την εξασφάλιση της ακρίβειας των δεδομένων, καθώς και την-προστασία αυτών από μη υπεύθυνη αρχή (ή άτομα) ή ατυχή αποκάλυψη αυτών σε μη κατάλληλα άτομα. Επίσης πρέπει να υπάρχουν διαδικασίες ώστε τα ενδιαφερόμενα άτομα να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα τους και να διορθώνουν τις ανακρίβειες.

Η αρχή αυτή επιβάλει ότι μόνο το αναγκαίο μέρος από τα προσωπικά δεδομένα πρέπει να καταχωρείται σε ένα σύστημα υπολογιστών, ότι η διατήρηση και η διάθεση αυτών πρέπει να ορίζεται ξεκάθαρα και ότι τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται για συγκεκριμένο σκοπό δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για άλλο λόγο χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων. Οι αρχές αυτές εφαρμόζονται σε ηλεκτρονικές τηλεπικοινωνίες και απαγορεύουν ενέργειες που υποκλέπουν ηλεκτρονικά δεδομένα χωρίς την άδεια των χρηστών ή της αρχής που σχετίζεται με τη λειτουργία και συντήρηση του συστήματος. Τα δεδομένα ενός χρήστη που παρατηρούνται κατά την κανονική λειτουργία και συντήρηση ενός συστήματος πρέπει να χειρίζονται με την πιο αυστηρή εμπιστευτικότητα, εκτός των περιπτώσεων όπου είναι προφανής η παραβίαση του νόμου ή διεθνών κανονισμών ή και αυτού του κώδικα. Στην περίπτωση αυτή η φύση και το περιεχόμενο των δεδομένων πρέπει να αποκαλύπτονται μόνο στις αρμόδιες αρχές.

3.8 Εκτιμώ την εμπιστευτικότητα

Η αρχή της τιμιότητας επεκτείνεται σε θέματα εμπιστευτικότητας μιας πληροφορίας (σε κάποιο άλλο πρόσωπο) δεδομένου ότι έχει δηλώσει ρητά (καθαρά) ότι τιμά την εμπιστευτικότητα, και εφ' όσον η πληροφορία δεν προκαλεί άμεσα κακό σε κάποιον άλλον. Σκοπός του κώδικα είναι να καθορίσει τις υποχρεώσεις όσον αφορά την εμπιστευτικότητα μεταξύ των απασχολημένων, των πελατών και χρηστών εκτός και αν αυτές ορίζονται ρητά από το νόμο.